

Bratři Lu

(na motivy pohádky Bratři Lu z knihy Čínské národní pohádky)

Postavy

Vypravěč (může být Číňan - starý děda s fajfkou)

5 Bratři Lu (v příběhu vůbec nemluví, měli by být téměř stejní - typický čínský klobouk, prostěradlo jako šat, uprostřed svázan stuhou - různé barvy, podle schopností (modrá-voda, červená-oheň, šedá-železo, hnědá-zvířata, černá-nohy???)

Vladař (honosný oděv, trochu do vojenského, knír, luk a šíp)

Pomocník vladaře = popravčí (použití podobných materiálů jako u vladaře, avšak chudobnější oděv)

Živly - nevím jak to nazvat (pohybově nadané dívky, neomezen počet - ztvárňují vlastnosti bratří Lu, dále zvířata, které tady nejsou jmenovány)

Poznámky

Představovala bych si, že scény, budou téměř prázdné, možná jen nějaká židle, nic víc, také nechci téměř žádné rekvizity - ty by měly být ztvárněny pantomimou, každá scéna bude začínat a končit štronzem, když vypráví vypravěč, ostatní herci se připravují na další scénu a staví se do štronza, jediná první scéna je jinak, hodně hudby, poetiky, obrazů.

1.scéna

Uvnitř domu bratří Lu - jedna židle

Vypravěč - Povím vám příběh, který se odehrál již velmi dávno ve staré Číně, ale lidé si jej tam vyprávějí doposud...

Na břehu jednoho moře žilo spolu v skromné chýši pět bratří Lu.

Lu - první (cink, nějaká hudba - nacupitá Lu-první, Lu-druhý (cink, nějaká hudba - nacupitá Lu-druhý, Lu-třetí (cink, nějaká hudba - nacupitá Lu-třetí), Lu-čtvrtý (cink, nějaká hudba - nacupitá Lu-čtvrtý a Lu-pátý (cink, nějaká hudba - nacupitá Lu-pátý).

(bratři Lu stojí vedle sebe v řadě) Byli si tak podobní, že jednoho od druhého nemohl nikdo rozeznat. (ted' společně všech pět bratrů předvede něc stejného, nějaký pohyb)

Ale i přesto byli jiní. (bratři se rozestaví po místnosti Lu-první se postaví na kraj scény a předvádí, že zašívá síť, Lu-druhý přikládá do ohně, Lu-třetí a Lu-čtvrtý sedí na turka a hrají spolu starou čínskou hru go, Lu-pátý sedí na židli a čte si v knize- vše se ztvárňuje pantomimou, mezitím vypravuje vypravěč, když hovoří o některém z bratrů, může na sebe nějakým způsobem bratr upozornit, ale není to nutné)

Každý z těch bratrů měl nějakou zvláštnost. Nejstarší z bratrů, Lu-první, vládl moři a všem vodám. Lu-druhý mohl projít ohněm a nespálil se. Lu-třetí mohl natáhnout nohy, jak chtěl daleko. Lu-čtvrtý měl tělo pevnější než nejpevnější železo. A nejmladší, Lu-pátý, rozuměl řeči všech zvířat a ptáků. (bratři Lu štronzo, pozornost na vypravěče, bratři odchází ze scény a připravují se na další)

Žili šťastně a co je bída, nevěděli. Lu-první lovil ryby. Lu-druhý se staral doma o oheň. Lu-třetí a Lu-čtvrtý pracovali na poli. A Lu-pátý pásł husy a ovce.

2. scéna

Scéna se odehrává na kraji lesa, Lu-pátý sedí u stromu a píská si na písťalu, vedle něho spí nějaké zvíře - laň (*jedna ze živlů*)

Vypravěč - Stalo se jednou, že do těch končin, kde žili bratři Lu, přišel lovit bohatý a zlý vladař. Na kraji lesa uviděl malého chlapce, jak pase stádo. Byl to Lu-pátý. Vedle něj pokojně spala krásná laň.

(*pozornost na Lu-pátého, probuzení ze štronza, začíná pískat na písťalu, po chvíli přichází vladař se svým pomocníkem*)

Vladař - Dnes je opravdu krásný den. Cítím, že dnes ulovím něco výjimečného.

Pomocník - V těchto končinách se prý prohání mnoho zvěře můj pane, určitě budeme mít štěstí. Hle pane! (*ukazuje na laň, která spí vedle Lu-pátého*)

Vladař - Podívejme se jaké máme štěstí. (*napíná luk a chystá se vystřelit po lani*)

Lu-pátý - (všimne si vladaře, probudí laň a pantomimou jí naznačí, aby rychle utekla) **Laň** - (probudí se, začne utíkat) Ó děkuji ti Lu-pátý, zachránil jsi mi život.

Vladař - Cos to provedl ty ničemo, vyplašil jsi mou kořist a tím jsi mě rozzlobil.

Lu-pátý - (*pokorně poslouchá vladaře*)

Vladař - Dovolil sis hodně. Trest tě nemine. Ještě dnes budeš vhozen k hladovému tygroví do klece. Svaž ho a odvez do mého paláce (*ke svému pomocníkovi*)

(*štronzo, pozornost na vypravěče*)

3.scéna

Na dvoře u vladaře, na velkém křesle sedí vladař, pomocník stojí vpředu na scéně, uprostřed stojí dva živly a drží mříž (na tyčce navázané provazy, chtělo by nad tím ještě popřemýšlet), za mříží stojí Lu-pátý

Vypravěč - Dobrota a láska ke zvířatům se Lu-pátému opravdu nevyplatila. Pojdme se podívat, jak to s Lu-pátým dopadlo.

(světlo na scénu, postavy se probouzí ze štronza)

Pomocník - (*stojí uprostřed scény, rozmotá nějaký svitek*) Zato, že se vysmíval našemu vladaři a odehnal laň, kterou chtěl vladař ulovit, bude rozsápán hladovým tygrem. (*jde a posadí se k vladaři*)

Vladař - (*k pomocníkovi*) Docela se těším na tu podívanou. (*rozkáže, pokyne*) Vpusťte tygra do klece!

Tygr - (*tygr vchází zpoza scény do klece k Lu-pátému, houpavé pohyby, zlý a hladový pohled, doprovod hudba*)

Lu-pátý - (*postaví se čelem k tygroví, napodobuje tygra*)

(*následuje chvíle, kdy spolu tygr a Lu-pátý rozmlouvají pomocí těl, tance, pohybů, doprovází hudba, klidný začátek, napínavá prostřední část, vše končí tím, že se spřátelí a tygr se líká k Lu-pátému, Lu-pátý se usmívá*)

Vladař - (*je rozčilený*) Cože? To se mi snad zdá? Ten tygr měl být hladový. No uvidíme. Zítra hned za brzkého svítání přijdeš o hlavu!

(*štronzo, pozornost na vypravěče*)

4.scéna

Na náměstí, uprostřed špalek o něj opřený meč, vladař sedí na kraji na židli

Vypravěč - Když vladař viděl, že tygr Lu-pátého nesežral, rozzlobil se ještě více. Rozkázal tedy, aby Lu-pátému sřali hlavu. A tu proklouzl do vězení Lu-čtvrtý, ten, který měl tělo pevnější než nejpevnější železo. Zůstal ve vězení místo bratra a Lu-pátý si klidně odešel domů. Byli si tak podobní, že si té záměny nikdo nevšiml. Druhého dne ráno vyvedli Lu-čtvrtého na náměstí...

(na scénu vchází vladařův pomocník a vede Lu-čtvrtého)

Pomocník - Tak pojď a nebraň se. *(dovede ho před vladaře a shodí na zem)*

Vladař - Teď budeš pykat za svou opovážlivost.

Pomocník - *(vede Lu-pátého ke špalku a položí mu hlavu na špalek, bere meč a napřahuje se - štronzo)*

Živly - *(přibíhají dva živly v šedém kostýmu, nějaký tanec, hudba, klekají k Lu-čtvrtému a zakrývají mu šíji svými těly)*

Pomocník - *(konec štronza - chce stít hlavu, živly odrážejí meč, několikrát se opakuje, doprovod hudby)* Můj pane ten ničemník má tvrdou šíji jako železo, ještě jednou bych do něj udeřil a meč by se rozletěl na kusy.

Lu-čtvrtý - *(pokorně sleduje)*

Vladař - *(rozzuřený, nadává svému pomocníkovi)* Ty budižkničemu, všechno abych si dělal sám! *(jde k Lu-čtvrtému, bere pomocníkovi meč, chce ho stít, živly brání, v naštvaní odhazuje meč - štronzo, živly odbíhají - hudba, tanec)* Tak dobrá, když ty takhle. Tak... Zítra budeš shozen z vysoké skály do propasti a to už ti nikdo nepomůže. Hahaha.

(štronzo, pozornost na vypravěče)

5. scéna

Tato scéna je docela komplikovaná, jedná se o Lu-třetího, který má natahovací nohy. Nevěděla jsem, jak to ztvárnit, nakonec mě napadlo využití chůd, ale nevím. Je tu ještě ta možnost, že by Lu-pátý ovládal vítr, je to vlastně taky živly a uskutečnění by bylo poměrně jednodušší. Zkusím tedy variantu s natahovacíma nohama.

U propasti, ztvárňuje okraj pódia, uprostřed na okraji propasti klečí Lu-třetí *(tou dobou má už na sobě chůdy a dlouhé chůdařské kalhoty)*, vedle něj stojí pomocník, vladař stojí opodál.

Vypravěč - Vladař byl opravdu velmi rozzloben. Propast, do které má být Lu-čtvrtý shozen, je opravdu hluboká, na její dno nikdo nedohlédne. Když do ní někoho shodili, na kusy se rozbil. Avšak té noci přišel do vězení Lu-třetí, ten, který mohl natáhnout nohy, jak chtěl daleko. Vpustili ho tam a on tam zůstal místo svého bratra. A zase nikdo nic nepoznal. Sotva se rozednilo, odvedli Lu-třetího k propasti...

Vladař - Tak už to neprodlužuj a shod' ho!

Pomocník - *(připravuje se shodit Lu-třetího - štronzo, přibíhají živly v kostýmech, tanec, hudba, jdou k Lu-třetímu a pomohou mu vstát na chůdy, přidržují ho - konec štronza)* Ale pane, podívejte se, to snad ne, vždyť je z něho obr, tak by mu propast sahala sotva po pás.

Vladař - *(rozčilen, pobíhá sem a tam, gestikuluje)* Tak ty takhle ty drzoune, ale to si mě nezádej, stráže, stráže ihned ho svažte, zaveďte do vězení. Budeš upálen na hranici a to už ti nikdo nepomůže!

(štronzo, pozornost na vypravěče)

6.scéna

Na náměstí, uprostřed náznak hranice uprostřed ní stojí Lu-druhý, vladař sedí někde na kraji na židli, po jeho boku pomocník.

Vypravěč - Zlostí celý bez rozjel se ukrutný vladař do svého paláce a hned ten den rozkázal, aby toho nepokořitelného Lu upálili na hranici. Narovnali tedy kati na náměstí před vladařovým palácem ohromnou hranici. Stráže, ozbrojené luky a kopími, obstoupily celé prostranství. Ze všech stran se sešly davy lidí. Zatím se však dostal do vězení Lu-druhý, ten, který se nebál ohně, vyměnil si místo s Lu-třetím a nikdo nic nepoznal.

Vladař - Teď už ti nic nepomůže, ty prokletý Lu. Vykonejte trest a zapalte hranici!

Pomocník - *(jde k hranici, v ruce drží pochodeň a zapalujev hranici, hovoří k Lu-druhému)* Vybral sis ten nejhorší trest. *(štronzo - hudba, přibíhají živly v kostýmu znázorňující oheň, následuje ohňivý tanec, víří bubny, posedají si kolem Lu-druhého - konec štronza, začnou jemně plápolat kolem Lu-druhého až ho celého obklopí)*

Vladař - Hahaha. Nadešla tvá chvíle, teď už neunikneš.

Živly - *(chvíli obklopují Lu-druhého, po chvíli odstoupí, lehají si k jeho nohám, vše doprovází hudba)*

Lu-druhý - *(pokorně stojí uprostřed ohně)*

Vladař - *(div vzteky nepukne)* Co je to za člověka? V ohni neshoří, o skálu se nerozbije, meč mu neublíží a ani dravý tygr ho neroztrhá! To přece nejde, to nemůže být, abych se já, mocný vladař, nevypořádal s prostým rolníkem! Teď slyš! Ještě dnes večer budeš odvezen na moře, kde budeš hozen přes palubu! *(pomocník odvádí Lu-druhého pryč ze scény, vladař dovětek)* A jestli se ani vody nebojí? Ale co! Kámen mu zabrání, aby vyplaval. Ať si zůstane na dně moře!

(štronzo, pozornost na vypravěče)

7.scéna

Na moři v lodi, pomocník pádluje, Lu klečí se sklopenou hlavou, na noze přivázaný kámen vladař sedí v čele a popíjí saké:-)

Vypravěč - Jen s velkou námahou se dostal do vězení Lu-první, ten, kterého poslouchá mořská voda. Vyměnil si místo s bratrem a čekal, až pro něho přijdou. Večer ho odvedli na loď. Vládce si nemohl nechat takovou podívanou ujít.

(pomocník začne pádlovat, vladař popíjet saké)

Pomocník - Můj vladaři, jsme v místech, kde je moře nejhlubší

Vladař - Tak Lu. Rozluč se svým životem. Zde jistě smrti neujdeš! Svrhni ho do hlubin!

Pomocník - *(chytne Lu-prvního a chystá se ho shodit z lodi - štronzo - přibíhají živly v modrých, mořských kostýmech, s velkými modrými látky ztvárňujícími mořskou hladinu, tanec, hudba, uloží se na zem, imitují mořskou hladinu pomocí látek - konec štronza, pomocník shodí Lu-prvního do moře.)*

Vladař - Hahaha a je s tebou konec, konečně jsem se dočkal.

Lu-první - *(spadne do vody, živly (voda) ho zahalí, po chvíli se rozestoupí a Lu-vystoupí na břeh, v tu chvíli obrovský vodní tanec, vladař s pomocníkem se kolíbají v lodi, voda je obstoupí a pohltí, vše za doprovodu hudby)*

Vladař - Pomóc

Pomocník - Pomóc

Živly - *(buďto zůstanou na scéně nebo je odtáhnou někam do zákulisí)*

Lu-první - *(pokorně hledí, možná by mohli přijít jeho zbývající bratři a společně se radovat)*

Vypravěč - Všechen lid se radoval ze smrti krutého vládce a oslavoval podivuhodné bratry Lu. Od té doby . . .

(Na závěr hudba, nějaká čínská)

Návrhy na aktivity

- **Komunikativní kruh** - „Jak to asi vypadá v Číně, co vše se vám vybaví, když se řekne Čína?“ koluje čínský vějíř, ten kdo jej má, může hovořit
- **Přečtení pohádky** - učitel čte, žáci poslouchají, poté každý dostane text domů, aby si jej sám mohl v klidu přečíst.
- **Štronza na témata z pohádky** - učitel hraje na xylofon - na čínskou pentatoniku, žáci se pohybují po třídě v rytmu hudby, vyplňují prostor, po chvíli učitel řekne téma, které souvisí s příběhem - dlouhé nohy, oheň, tygr, ... , úkolem žáků je dané téma ztvárnit ve štronzu, poté se dále pokračuje v hudbě
- **Improvizace v hudbě** - učitel přinese žákům nejrůznější nástroje, bubny, ozvučná dřívka, xylofony, chrastidla, dešťovou hůl, aj. společně improvizují v hudbě, učitel zkouší říkat témata, která se objevují v příběhu - rozbouřené moře, poprava Lučtvrtého, ... společně hledají vhodnou hudbu, učitel po chvíli když se společně naladí, určí vždy jednoho žáka, který je dominantní, ostatní ho pouze doprovází
- **Živé obrazy** - žáci se rozdělí do menších skupin, každá skupina dostane kratší úryvek z příběhu, jejich úkolem je ztvárnit tento úryvek pomocí živých obrazů, tři obrazy optimální, pět obrazů maximum, skupiny však nevědí, jaký úryvek má která skupina, zkouší číst z živých obrazů, co je to asi za postavy, co se zrovna odehrává,...